

El vers jove: la polèmica absent

La poesia, el vers jove, busca l'espai que li és vital, i aquests dies ha aprofitat un cicle a València, organitzat per la Conselleria de Cultura, per a intentar aclarir-ne els límits. Jesús Huguet, Salvador Jàfer, Vicent Escrivà i Marc Granell, n'han parlat a un ampli públic; d'això i de més coses.

Enric SORIA

Joventut i poesia, poesia i joventut. La Conselleria de Cultura volgué organitzar la setmana passada, sota el rètol de «L'espai del vers jove», una sèrie de ponències, lectures, debats i actuacions musicals, dins el marc, si no incomparable, almenys prou endreçat de la Llotja. Alhora, el públic assistent ha pogut contemplar una exposició documental i gràfica relacionada amb el tema. Una nova antologia de poemes, que, malauradament, no ha pogut eixir a temps, venia a completar, amb la perdurabilitat de la lletra impresa, les activitats de la setmana. Una certa varietat de propostes, doncs, que incitaven al comentari, o al debat.

D'entrada, la justificació dels actes no podia ser més angelical. En l'any internacional de la joventut, tan propensa ella a l'idealisme i les sinceres efusions del cor, ¿com no prestar atenció a l'alada poesia, on tots aquests sentiments purs poden trobar via adequada —i constitucional— d'expressió? No en caldria una altra. Com que vivim en un país desproblematitzat per decret, no sembla escaient fer la simple cons-

tatació que ací, com arreu i més que arreu, els poetes joves tenen més aviat fots els canals d'expressió i contacte amb el públic, sobretot en aquesta llengua encara marginada (Aitana sí que és un poema, i vos-tés disculpen) i que, per tant, tot el que serveixa per a encoratjar, escatir, donar a conèixer la seua tasca val la pena. En canvi: poesia, joventut, flors i violes. La retòrica és fàcil.

En fi, l'excusa importa poc si els resultats són productius, diuen, i, després de tot, el programa era prou interessant. En qual-sevol cas, l'espés vel corregut sobre els problemes de fons de l'activitat poètica no deixà de ser una constant ben detectable. Una exposició de documents pobra i oblidable: testimonis de batusses personals o clams en el desert, quatre fotos, uns aparadors, això sí, esperançadorament plens de llibres. Cap xifra de tiratges i vendes, cap comentari sobre les dificultats de publicació i distribució, boiroses definicions sobre tendències i corrents, algunes —poques— preses de postura sobre què és i on va la nostra poesia.

Sentit, evolució, incidència, projectes de cara a un futur dubtós en una ter-

D'esquerra a dreta, Vicent Escrivà, Jesús Huguet, Marc Granell i Salvador Jàfer

ra que canvia de cultura i de llengua: preguntes que cauen en el buit. Preguntes sobre problemes potser massa poc eteris i poètics, però vitals. La culpa, és clar, no estava sols en el desproblematitzador plantejament organitzatiu, ni de bon tros; al cap i a la fi, d'on no n'hi ha no en raja.

Navegarem, doncs, entre la metafísica del poder, les picabaralles bizantines (quina vergonya, ¡Déu!) de la crítica exposada i el silenci total, absolut, funeràri, dels debats, del públic. Enmig, ponències, recitacions i música. La poesia i la joventut, per tant, unides en harmoniós aco-blament per obra de la Divina Gràcia. Congratulem-nos-en.

Passem als actes: S'ha de dir que l'assistència ha estat ben nombrosa. Els publicistes han fet la seua

tasca força bé. Cares conegudes entre la gent del gremi i, sobretot, és cert, molta joventut. Animació, barrets en rotle, anades i vingudes i salutacions. Les actuacions musicals reforçaven la sensació d'espectacle. Noms poc o gens coneguts, Montse Anfruns, Mara de l'Alar, Joan Americ, el grup Cànem, demostraren, en general, un nivell de treball sonor molt estimable, on es barrejaven, a més de la nova cançó, una àmplia gamma d'influències. Si se'ls permet sobreviure, alguns faran parlar.

El dia 22 obri foc Jesús Huguet amb una ponència sobre «Els antecedents: la generació del 70». Huguet, i és lògic, apuntà una defensa de la generació universitària, ressaltà el paper històric d'obres con els *Poemes Home-terra* de Jo-

/ Jordi Vicent

lares, només el savis callen». Dura veritat que ja calia sentir. Amb això, el poeta tancava la seua demanda per una poesia realment poderosa. El posterior recitat, acompanyat de música i dansa, amb el sentit teatral i l'expressiva dicció a què Jáfer acostuma, fou un dels moments àlgids de les jornades.

L'endemà, Vicent Escrivà, amb renovat entusiasme, ens tornà a reblar tot el seu aparat conceptual de neutrírremes, poiesírremes

i poiesígrafs. No, no és un film de terror, és l'Escrivà que ataca. Després d'explicar-nos la terminologia dels seus estudis sobre el significat poètic, vingueren uns exercicis de recitat-transcripció, on ens demostrà que, certament, hi ha una mena de poesia (la seua) que pot tenir ben poc a veure amb la música. Tot ben pedagògic. En el fons, les aportacions de Jáfer i Escrivà eren més oposades del que semblaria. A la sobrevaloració del ritme (Jà-

fer) seguí la de la grafia, no menys militant (Escrivà). Aquesta i altres diferències de volum potser amaguen formes molt distintes d'entendre el fet poètic. Una vegada més, l'absència de debat impedí aprofundir en aquestes qüestions.

La ponència de Marc Granell, repassà el creixement i la consolidació d'una nova forma de poesia entre els anys 1974-1984. Granell sobratllà l'estreta relació entre tota la producció poètica dels Països Catalans en aquests anys i, en l'actualitat, la inexistència d'un trencament similar al produït per *Carn fresca*. A partir d'ací cal discutir els límits del concepte de generació, la manca de línies de força clares en la darrera producció poètica, la pluralitat de veus, la relativa confusió, els perills i les expectatives. Temes, és clar, que mereixen ser comentats amb tota calma i per moltes veus.

Teníem, doncs, dues propostes de caire històric i altres dues més teòriques, el particular i el general, l'anècdota i la categoria. El conjunt estava simètricament ben delineat, la no massa cridanera joventut dels ponents afegia a la mica de pebre polèmic a la cosa. Com ja s'ha dit, aquest «espai» podia servir per a situar el panorama de la nostra poesia en els termes justos. No ha estat del tot així. Hi ha primat l'espectacle. La discussió, l'aclariment d'estètiques i posicions, l'avaluació i la crítica no hi han tingut massa espai. De poesia, però, segueix fent-se'n, jove, madura i pansida, amb penúries, problemes, obllits i desorientació. Ací tenim llibres, antologies, revistes i projectes. El carro marxa, el que encara haurem d'aprendre és a fer soroll.

Cap xifra sobre tiratges i vendes, cap comentari pel que fa a les dificultats d'edició

Salvador Jáfer tingué una intervenció brillant i audaç

/ Jordi Vicent

sep Lozano i la inevitable, decisiva, antologia *Carn fresca* de Fabregat (Amadeu, Amadeu...); a més, apuntà alguns temes prou sucosos per a una posterior discussió; límits de la jove poesia, arbitrària i poc aclaridora, divisió entre realistes/formalistes, presuposat predomini de la lírica en les nostres lletres, etc. De col·loqui, però, no n'hi hagué ni mostra i la impressió general fou d'una fredor sense pal·liatius.

El 23, Salvador Jáfer llegí «L'energia és el subjecte del poema», text agradablement audaç, on ens recordava l'íntima imbricació entre poesia i música, i constata l'absurda reducció del món poètic —aquesta proteica energia comunicativa— a un cercle de lletraferits endormiscats. «On hi ha massa gar-